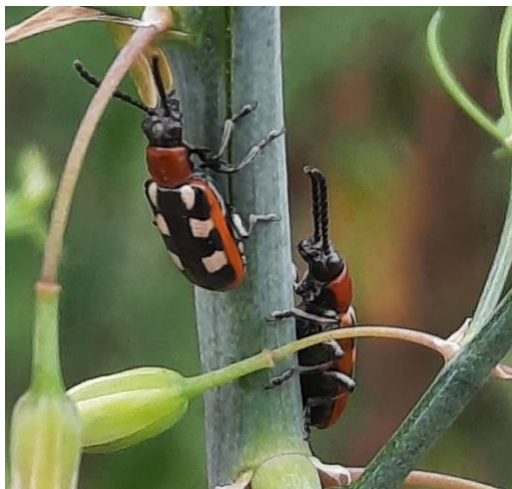

Sint-Jan is inmiddels voorbij en daarmee is ook het asperge-seizoen afgesloten, maar de fraaie rode en blauwe aspergekevers (*Crioceris duodecimpunctata* en *C. asparagi*) zijn nog overal te vinden waar onbespoten aspergeplanten staan.

Wildernissen (Putte-Berendrecht)

Op 13 en 27 juli controleren we onze bodemvallen in de Wildernissen. Verrassend was de vaststelling dat de tot voor kort zeer zeldzame **kiezelsprinkhanen** (*Sphingonotus caerulans*) zich hier gevestigd hebben. We zagen ze hier ook vorig jaar, maar veronderstelden dat dit rondzwervende dieren waren. Nu zien we hier ook onvolwassen exemplaren. De **Kiezelsprinkhaan** (afbeelding) is een vrij grote grijze tot bruine veldsprinkhaan met donkere banden en vlekken op de vleugels en poten. In

zijaanzicht is de kop hoger dan het halsschild. De achtervleugel is lichtblauw en wordt naar de achterrand doorzichtig. De vleugels zijn lang en reiken tot ver voorbij de achterknie. De kiezelsprinkhaan, die veel op de blauwvleugelsprinkhaan lijkt, ambieert droge en warme terreinen met zand en kiezels, zoals spoorwegemplacements. De soort is pas vanaf 2010 bekend in Nederland.

Kleine Meer

Op 11 juli verzorgde Natuurmonumenten een presentatie rondom de ontwikkeling van de Kleine Meer.

Wij zouden graag willen weten wat de impact daarvan is op de loopkeverfauna van dat gebied. Met de boswachter-ecoloog van Natuurmonumenten gaan we binnenkort kijken wat de mogelijkheden, wenselijkheden en faciliteiten zijn voor een vijfjarig loopkever-project in dat gebied. Dat onderzoek zou dan in 2026 van start moeten gaan

Het Halsters Laag

Op 26 juli lopen we de vaste hommels- en dagvlindertelroute bij de Boerenputten in het Halsters Laag. **Oranje zandoogjes** hebben inmiddels de plaats van de **bruine zandoogjes** ingenomen. Talrijk zijn er de **hooibeestjes** en af en toe betrappen we ook een koppeltje **Icarusblauwtjes** (afbeeldingen)

Wat **boomhommels** (afbeelding) hier in dit boomloze gebied zoeken is ons niet duidelijk.

Kortenhoeff

In dit natuurgebied zijn we ook deze maand weer door middel van bodemvallen op zoek naar de **glanzende veldglimmer** (*Amara makollski*).

De 'nieuwe' soort lijkt een voorkeur te hebben voor lichte berkenbossen. Vandaar onze speurtocht tussen de berkenbomen in de Kortenhoeff.

Op 13 en 27 juli controleren we de daar geplaatste bodemvallen. Voorlopig vinden we er voornamelijk drie soorten schallebijters.

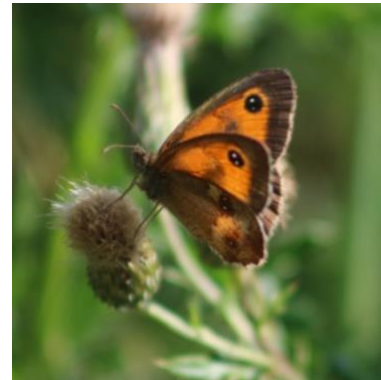
EVIDES Halsteren

Op 2 en 11 juli brengen we een bezoek aan het EVIDES waterwingebied Halsteren. Op het grasland veel **bruine** en **oranje zandoogjes** (afbeelding), enkele **hooibeestjes**, **metaalvlinders**, **icarus-** en **boomblauwtjes** en een **bruine daguil**.

Boven en rondom het Rooverven vliegen een **keizerlibel**, **oever-** en **viervleklibellen**, **pantserjuffers** en veel **watersnuffels**.

Een fraai vliegje dat we er aantreffen is een soort **stofluis** (*Graphopsocus cruciatus*). Het dier is niet zeldzaam, maar valt op door de karakteristieke vleugeltekening. De luis zuigt aan knoppen en bladeren van loofbomen. 's-Winters treffen we deze stofluis regelmatig slapend aan onder de schors van platanen.

Stadskern Bergen op Zoom

Vanuit de gemeente Bergen op Zoom is ons om medewerking gevraagd voor het monitoren van vlinders- en bijen in de binnenstad. Vooralsnog beperkt onze medewerking zich tot het tellen van dagvlinders en hommels in juli en augustus langs vaste routes.

Berm autosnelweg A4/A58

Zes jaar geleden plaatsten we een vijftal bodemvallen langs de berm van de autosnelweg A4/A58. Vervolgens controleerden we vijf jaar lang eens per week (in principe elke zondag) de inhoud daarvan. Alle bodemwantsen en loopkevers uit die bodemvallen, totaal ruim 190 (!) verschillende soorten zijn inmiddels op naam gebracht. Die gegevens en andere verzamelde informatie worden nu bewerkt.

Een opvallende vondst, we vermeldden dit reeds in het maandverslag van augustus 2024, is de **kalkgroefkop** (*Paraphonus maculicornis*). Naast Visdonk en het Schor Alteklein, was dit de eerste plaats in Nederland waar deze eeuw deze loopkever (afbeelding) buiten Zuid-Limburg werd aangetroffen. Dat was in 2019.

De kalkgroefkop is een zuidelijke, warmte minnende loopkever, die inmiddels vanaf 2020 zijn leefgebied noordwaarts tot onder de lijn Voorschoten / Maasduinen heeft uitgebreid.

In de berm van de A4/A58 was het (tot voor kort) een van de meest voorkomende soorten.

Over deze kever is nog weinig bekend, maar dankzij onze gestandaardiseerde onderzoeksmethode over een reeks van jaren hebben we de jaarcyclus van de soort (overwintering, voortplanting, zomerdiapauze, verschijnen nieuwe generatie en begin winterrust) keurig kaart kunnen brengen.

1. We zien dat de volwassen kever vanaf maart uit zijn winterslaap 'ontwaakt', wanneer ook de voortplantingsperiode aanbreekt, met een hoogtepunt in de eerste helft van juni. Daarna lopen de aantallen/activiteiten terug, wellicht door overlijden.
2. Het nageslacht van deze generatie brengt als larf de daarop volgende winter door en zal zich pas op het einde van de zomer van zijn tweede jaar ontpoppen.
3. De 'verse' adulten overwinteren en zullen zich – in het late voorjaar van het derde jaar van hun bestaan – voortplanten.

Uiteraard zullen we de resultaten van ons onderzoek binnen afzienbare tijd publiceren. Helaas is dit bijzonder flora- en entomo-rijke perceel inmiddels omgezet, verhard en als parkeerterrein ingericht.

EVZ de Stok

Met het verschijnen van het oranje zandoogje en het scheefbloemwitje in het gebied zitten we met de dagvlinders inmiddels op 17 soorten, voor een bloemenarm gebied niet onverdienstelijk. De geconcentreerde plekken met knoopkruid trekken wel grote aantallen bijen en vlinders. Met de bijen zijn we erg in ons nopjes, maar liefst 8 soorten hommels worden genoteerd. Op de foto zie je een gewone koekoekshommel. De aantallen zijn niet groot maar de variatie is groter dan we gewend zijn. Ook naar andere bijen wordt gekeken en vanaf foto kunnen we er een 6-

tal op naam brengen. Met de libellen blijven we op 15 soorten steken, het is nog steeds wachten op een aantal (na)zomersoorten.

Brabant Water

Het is een flinke struinwandeling om bij het beoogde weidegebied op Altena te komen maar het poeltje aldaar miegelt van de libellen en juffers, erg leuk. De vlinders moeten we zoeken in de bosrand (met eikenpage), de weide is op dit moment alleen nog voor grazers als bruin zandoogje interessant.

Bij Vierhoeven/Borteldonk is het duidelijk een stuk rijker (ook groter) en worden er al kleine stukjes bloemrijk grasland overgehouden (zie

foto). Daar vinden we dan ook de grote aantallen vlinders. Tientallen tot honderden bruin en oranje zandoogjes die foerageren op vooral jacobskruiskruid. Wat libellen betreft is het vooral de gaffelwaterjuffer (tientallen) die het goed doet. Een enkele pantserjuffer doet eind juli zijn intrede. Wat hommels betreft is er nog nauwelijks iets te ontdekken. Honingbijen zijn er wel, er staat vast een bijenkast in de buurt. Ook vinden we een slobkousbij op de grote wederik. Op de foto een fraai getekende weegbreemot.

